

Το Παρεκκλήσι της Συμφιλίωσης

Η Εκκλησία της Συμφιλίωσης, ένα εντυπωσιακό Νεογοτθικό κτίριο από τούβλο, χτίστηκε στο Βερολίνο το 1894. Όταν το Βερολίνο χωρίστηκε σε δύο ζώνες κατοχής το 1945 η ενορία διαιρέθηκε – η εκκλησία βρισκόταν στο Σοβιετικό τμήμα ενώ οι περισσότεροι κάτοικοι της κοινότητας ζούσαν στο γειτονικό Γαλλικό τμήμα. Όταν χτίστηκε το τείχος του Βερολίνου το 1961, πέρασε ακριβώς μπροστά από την εκκλησία. Συνεπώς, η εκκλησία δεν ήταν πια προσβάσιμη ούτε από το Ανατολικό ούτε από το Δυτικό Βερολίνο και ερείπωσε.

Το 1985 η εκκλησία κατεδαφίστηκε ώστε «να αυξηθεί η ασφάλεια, η τάξις και η καθαριότης στα κρατικά σύνορα του Δυτικού Βερολίνου», όπως δήλωσε επισήμως η κυβέρνηση της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Το τείχος του Βερολίνου έπεσε λιγότερο από πέντε χρόνια μετά και το καλοκαίρι του 1990, η επίσημη κατεδάφιση των συνοριακών εγκαταστάσεων ξεκίνησε. Τα εδάφη της Εκκλησίας της Συμφιλίωσης ερήμωσαν και γέμισαν με χορτάρια και θάμνους. Ενώ παντού γίνονταν προσπάθειες να απομακρυνθούν τα σημάδια της διαίρεσης όσο το δυνατόν γρηγορότερα, η ενορία της Εκκλησίας της Συμφιλίωσης σκεφτόταν πώς να διαχειριστεί καλύτερα το μέρος και την ιστορία του. Αφού επιστράφηκε η τοποθεσία, η ενορία αποφάσισε να χτίσει ένα παρεκκλήσι στα θεμέλια της παλιάς εκκλησίας με τα πιο απλά μέσα. Ένα σύγχρονο κτίριο που να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του παρόντος και του μέλλοντος, ενώ προστατεύει τα σημάδια που έχουν διατηρηθεί – αλλά χωρίς να χτίσει ξανά εκείνο που είχε χαθεί. Επιπλέον, από οικολογική άποψη το κτίριο έπρεπε να συμβαδίζει με τους καιρούς, χρησιμοποιώντας με φειδώ τα υλικά και χτίζοντας το για να κρατήσει. Η ενορία επέλεξε ένα σχέδιο δύο ομόκεντρων οβάλ κτιρίων με μη παράλληλους άξονες. Το εξωτερικό κέλυφος, που φτιάχτηκε από ξύλινες περσίδες, ακολουθεί την ευθυγράμμιση της πρώην Εκκλησίας της Συμφιλίωσης, το εσωτερικό κέλυφος από αμμοκονιάμα είναι ευθυγραμμισμένο στον άξονα Ανατολής-Δύσης όπως συνηθιζόταν διαφορετικά.

Το σώμα αμμοκονιάματος οικοδομήθηκε υπό τη διεύθυνση του Αυστριακού χτίστη αργίλου, Martin Rauch, το 1999. Οι εθελοντές των „Ανοιχτών Σπιτιών“ από δεκατέσσερις Ανατολικές και Δυτικές χώρες τον βοήθησαν. Ο νωπός άργιλος χύθηκε μέσα σε ένα ξυλότυπο– σε πυκνά στρώματα 30 εκατοστών και συμπίεστηκε σε 8 εκατοστά περίπου. Την 9^η Νοεμβρίου 2000, στην 11^η επέτειο της πτώσης του τείχους του Βερολίνου, εγκαινιάστηκε το Παρεκκλήσι της Συμφιλίωσης. Είναι το πρώτο δημόσιο κτίριο από συμπίεσμένο άργιλο που χτίστηκε στη Γερμανία τα τελευταία 150 χρόνια και ταυτόχρονα η πρώτη Γερμανική εκκλησία από συμπίεσμένο άργιλο.

Το καινούριο μέρος, που δημιουργήθηκε μέσω του κτιρίου του παρεκκλησιού, δεν θα μπορούσε να έχει σχεδιαστεί με αυτόν τον τρόπο. Μεγάλωσε οργανικά και πήρε ζωή από μόνο του. Το μέρος ενώνει και συνδυάζει πρωτοποριακές μεθόδους αρχιτεκτονικής, οικολογίας, διατήρησης της μνήμης και Ευρωπαϊκής επικοινωνίας. Η απήχηση του είναι το αποτέλεσμα αυτού του συνδυασμού.

Τα „Ανοιχτά Σπίτια“ ενδιαφέρονται να διαμορφώσουν το Παρεκκλήσι της Συμφιλίωσης σαν ένα μέρος συνάντησης νέων ανθρώπων από διαφορετικά έθνη. Κάθε χρόνο τα „Ανοιχτά Σπίτια“ διοργανώνουν διεθνή προγράμματα, όπως εργαστήρια για την ανάπτυξη των περιχώρων της πόλης όπου βρίσκεται το παρεκκλήσι, προγράμματα τέχνης εις μνήμη του Τείχους του Βερολίνου ή εργαστήρι στο οποίο έγιναν ανασκαφές στην περιοχή μπροστά από την πρώην Εκκλησία της Συμφιλίωσης. Επιπλέον, διεθνείς εθελοντές των „Ανοιχτών Σπιτιών“ βοηθούν μόνιμα την ενορία παρέχοντας υπηρεσίες για τους επισκέπτες στο παρεκκλήσι.